

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vogove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

O naši politični zrelosti ter organizaciji.

Slavni nemški historik G. Gervinus je rekel, ko je bila Nemčija razcepljena v mnogo med seboj prepirajočih se držav, te-le besede svojim rojakom: „Nemci imamo svojega Goetheja, svojega Schillerja — politične naobrazbe pa nimamo; denimo vsaj za sedaj umetnost na stran, dozórno politično in postavimo si politično silno Nemčijo s svetovnim vplivom!“

Si licet parva componere magnis, tudi Slovenci imamo svojega Prešerna in še par umetnikov, na koje smo lahko ponosni i pred širnim svetom, ali politične naobrazbe, no, to lahko i v slavnostnem letu Prešernove stoletnice povdarimo, politične naobrazbe v celoti gotovo nimamo.

Ako je v svetovnosti Avstrija sploh kulturno, gospodarsko in politično zaostala, zaostali smo posebej še mi Slovenci; mi smo pri tem našem državnem, notabene razklopotanem vozu — peto kolo; to vendar enkrat že vsi slovenski žurnalisti spoznavajo. Ali od spoznanja do dejanja in do reforme je, zdi se, še velik korak.

Izvestno je — tega ne taji noben izvedenec in to čutijo vsi narodnjaki brez izjeme, — da naše politično življenje zahteva energično reformo.

Kako je naše politično življenje? Da ne bomo mnogo lepih in nelepkih, pa morda praznih fraz premlevali, pojdemo koj in medias res!

O naših državnih poslancih je javno tudi slovensko mnenje, da so premalo delavni, premalo energični, deloma nekateri nesposobni in vsled tega brez ugleda v parlamentu in državi. No, ni nam treba poslancev preveč zagovarjati, ali mi bi rekli, da vsega poslanci krivi ne morejo biti in tudi krivi niso; krivdo ima morebiti celo največ celi slovenski narod, posebno slovenska inteligenca. Narod ima takodne zastopnike, kakoršne pač zasluži; pri nas pa vlada neka malomarnost in letargija,

da je res razumnega človeka že strah radi blagorja našega ljudstva. Čehi so mnogo, mnogokrat silnejši od nas, pogledajte le, kako se gibljejo! Danes ima ta poslanec v Kutni gori, jutri oni v Lounech, čez teden cela stranka v Pragi svoj shod, kaj pa mi? Po večerih se shajajo v Pragi politični naobrazenci in se posvetujejo o svojem programu trudapolnih stvarnih diskusijah tedne in mesece, kaj pa mi?

Ozrite se celo na Nemce, ki imajo v Avstriji vendar vsega, kako so oni politično primeroma gibčni! Znani trpežni parlamentarni govornik in socialno-politični strokovnjak dr. Lecher prireja skoro vsakih 14 dni politične shode, in agilni Wolf vspehbuja svoje rojake danes na Štajerskem, jutri na Češkem, in na Dunaju imajo vse nemške stranke strah pred možicelnostjo; kaj pa mi?

In razberimo sedaj žurnalistiko, ki je danes vendar tako važen faktor javnega življenja in blaginje narodove! Ravno ta naša žurnalistika je z malimi izjemami na, rekel bi, vaškem političnem nivoju! Značilno za naše novinarstvo je, da ne ume pravodobno molčati; vsaka delikatnost se obesi pri nas na veliki zvon, in koliko so Slovencem že škodili ti naši piščoči politični otroci, tega še večina naših naobrazencev morebiti ne ve ne! In to zbadanje nasprotnikov, n. pr. „sedaj se bo do Nemci jezili“, to že otročje več ni, to in podobnih mnogo rečij je naravnost bedasto; že oni, ki se je politično morebiti le z graško „Tagespost“ izobrazil, ne more takovih bedarij odobravati. Skratka; naša žurnalistika se mora pošteno dvigniti, ako hoče svojo dolžnost izvajati; in to ne bi niti težko bilo.

Seveda pa niso kakor ne poslanci, tako tudi ne naši žurnali sami krivi naše politične depresije; naša inteligenca ima mnogo na vesti, to moramo pripoznati drugače ne pridemo naprej. Mi vedno vlado dolžimo, da nas ne mara, po Štajerskem se razlega nekaj časa sem zopet „Proč od Gradca!“, tega pa nočemo priznati, da je

dosti krivde i na nas. Ako bi slovenski poedinci bili celi in delavni možje, imel bi tudi nasprotnik, imela bi vlada respekt pred nami; pogledjmo le na Žide; ves svet pravi, akoravno jih nihče ne mara, rekoč: „Je žid, pa prebrisan in delaven žid“. No, Slovenci smo itak ostalim Arijcem dosti bližnji nego Židje! Toda ako sami gnijemo v lenobi, ako smo zadovoljni s svojo otroplostjo, ako ni zdravega življenja in gibanja v nas, potem seveda ni upati na boljšo bodočnost ugled si le priborimo s silo ter energijo.

Res je sicer, da imamo Slovenci vsled svoje geografske lege in malega števila težje položenje v političnem življenju kakor n. pr. Nemci; ali takih težav se nam ni treba strašiti; zato so težave, da jih premoremo, in sociološki zakon je, da minoritete igrajo zelo važno ulogo v življenju narodov, mnogo večjo, nego bi se njim odmerjalo po številu (primeri Žide na celi zemlji, Hugonote na Francoskem, dalje Grke, Armence itd.) Seveda, ako smo letargični, nehigienični in dekadentni kakor stari, preživeli se narodi, ako naši živci ne delujejo več razen pod vplivom umetnih dražil, bodisi to alkohol, duhan ali kar je že takosnih priljubljenih darov — no, potem ne bomo samo minoritete, ampak tudi vsikdar — nulitete.

Naša občna politična nepopolnost kaže se kričeče tudi pri akademični mladeži; naši akademiki, po številu že itak pičli, se pripravljajo za nižje uradnike; ako bi po čem višjem kateri hrepenel, no, to bi ga slovenski tovariši morda celo po strani gledali, kakor sploh Slovenec Slovence v svoji malenkostni kratkovidnosti najmanj privošči, in rajši tujca na vplivnem mestu vidi nego rojaka. Nedavno se je, da nekaj iz naših akademičnih poklicev navedemo, neki visok dostojanstvenik n. pr. o slovenskih pravniki, ki so v prvi vrsti odgovorni za politično omiko našega naroda, izrazil takole: „Slovenci trpijo na fiksni ideji, da politične karijere njim ni možno napraviti“. Uprav sedaj so namreč razmere tu precej ugodne. In

kaka škoda je za nas, da imamo tako malo svojcev v politični upravi!

Da preidemo sedaj iz te več ali manj negativne kritike naših odnošajev k pozitivnim predlogom in nasvetom, pripomniti je to-le:

Reforma našega političnega življenja mora se začeti odzdogi navzgor; notranje kulturno delo med ljudstvom je najsolednejša podlaga zunanji politiki; narod se mora gospodarsko in duševno zelo okrepiti, in inteligenca, v prvi vrsti pravniki, naj brž ko brž stopi iz pasivne rezerve v narod elektrizirajočo delavnost. Ako se bomo sistematično politično izobrazili, potem se bo naš narod zavedal, kakor svojih dolžnosti proti državi in vladi, tako tudi svojega prava v državi; to možato samozaveest neomajnega prava pogrešamo ne samo pri neolikanem ljudstvu, ki se servilno klanja, kjer ima pravico kaj zahtevati, ampak tudi pri naših političnih zastopnikih; žalostna prikazen pri nas je nadutost, ali celo surovost navzdol proti rojakom, servilnost ter omahljivost navzgor. Le energično in imponujoče nastopanje more narodu pravice priboriti — življenje je boj, in pečena piščeta niti v politiki nikomur v usta ne padajo, če bi še tako pobožno in vdano po njih se komu sline cedile...

Nur der verdient die Freiheit und das Leben, Der täglich sie erobern muss.

Neobhodno potrebno bi bilo, da Slovenci, to je, njih politični voditelji, delovanje vlade z ozirom na Slovence skrbno zasledujejo in seveda energično regulirajo, za vsako pojedino ministrstvo naj bi se, v prvi vrsti v krogu poslancev, določili nekateri politični veljaki, ki bi potem kot udje takovega „narodnega sveta“, bodisi neposredno ali posredno kontrolirali vlado. Informacije morajo biti vestne, informovati se je v obče vsakega političnega zastopnika sveta dolžnost, ne pa sramota, kakor si navidezno ta in oni domneva. Seveda tak „narodni svet“ moral bi imeti razumno centralistično vod;

LISTEK.

Zlata ribica.

Napisal knez Dimitrij Goliceyn (Muravlin). (Dalje.)

In tako je tudi storil. Toda bilo je strašno, kar je opazil na pragu ženine sobe. Njegova draga Vera je objemala in poljubljala njegovega prijatelja lepega Talypina, objemala, poljubljala in mu nežno rekala „ti“. Nastal je trenutek nepričakovane, s silo zatajene besnosti...

In proti volji, kakor narejenemu aparatu so se mu izdrle iz ust pripravljene besede, izdrle pa so se mu s strašnim glasom: „Bodi zdrava, moja draga...“

Vera je divje kriknila in se opotekla. Talypina je v trenutku zmanjkalo. Od te minute ga Mihael Pavlovič ni videl nikdar več, a se ni brigal zanj.

„Bodi zdrava, moja draga!“ je ponavljal hropeče, komaj slišno, prijel se je za okvir pri oknu, otrpnil, z dušo, ohromelo vsled nepričakovane rane. Vera je stala pred njim blede, tresla se je in mu v nemi pobitosti gledala v oči, kakor bi ga prala: „Ali me takoj ubiješ ali trenutek počakaš?“

Razumel je njeno nemo vprašanje in strašno se premagujoč je težko privzdignil roko in pokazal na vrata otročje sobe.

„Ali je tam Saša?“ je vprašal. Prikimala je, ne da bi spustila pogleda z njegovih oči, bela kakor sneg.

„Ali ve to? Ali more vedeti? Ali ni ničesar opazil? Odgovori!“ je zašepetal hitro, vedoč, da mora izgledati strašno.

„O! Ne!“ Tedaj sta imela Sašo oba za dozo-relega.

„Tvoja sreča! Z Bogom.“ Odšel je, niti sina ni poljubil.

Kaj se je godilo sledeče tri ali štiri dni, tega se sploh več ne spominja. Naravno, imel je vročino in ničesar ni spoznaval. Zavedel se je tukaj, v tem kabinetu, sredi skrbij glede preselitve v novo stanovanje. Okoli njega so stale popolnoma nove stvari. S seboj ni vzel ničesar prejšnjega, strašnega, spominjajočega ga na srečno dobo.

Zaželel je pričeti novo življenje (v podobnih slučajih se vedno hrepeni po tem) in začel je v svoje gorje. Pet let gnjevne osamelosti ga je utrnilo.

Sin prebiva pri materi. Vsak teden prihaja guvernantka mademoiselle Ramure in dovaja seboj malega Sašo, ki brez dvomno ne razume, za kaj se gre, in ne more umeti, zakaj papa ne spi doma, živi na drugem koncu mesta in ne dovoljuje, da bi govoril z njim o mami. Mademoiselle Ramure ostaja v sosedni sobi in se ves ta čas jezi, da si mora služiti kruh v tako

nenavadni rodbini. Razun tega nastajajo v nji dvomi. Ne ve, ali je dostojno, dasi z dečkom, prihajati k Mihaelu Pavloviču. Saj on živi kot svoboden mož. Le monde est si mechante et cette famille Zarouboff tellement extraordinaire!*)

Med tem, ko se jezi stara Švicarka, poljublja monsieur Zarouboff svojega sina, in Saša se molče pusti poljubljati; molče, ker sploh ne ve, o čem je mogoče govoriti, če je prepovedano govoriti o materi. Mihael Pavlovič razume to, gnjevi se nad sinovo ljubeznijo do matere in zdaj pa zdaj obžaluje, da ga tedaj ni vzel seboj. Drugič se ga polasti močno hrepenenje, da bi sina ne pustil nazaj in ga obdržal pri sebi; saj ima do tega popolno naravno pravico. Toda tudi to ve, da se mu Saša upre in zakliče:

„Meni je boljše pri mami. Ti si dolgočasen.“

Gotovo je pri mami veselejše. Jeza mu stiska srce, če razmišlja o tem veselju; predstavlja si, da jo obkrožajo častitelji, omedlevajoči glupci, vsiljivi zapravljevci. Vest mu neprestano ponavlja, naj bi ji brez odlašanja vzel dete, naj bi ga rešil iz onega propada.

Toda Mihael Pavlovič se boji otročjih solz, strašna mu je fraza: „Meni je boljše pri mami.“

*) Svet je tako hudoben in ta rodbina Zarubova tako nenavadna.

In vedno odklada odločitev v bodočnost, v nadi, da se mu bode pozneje lažje odločiti do tega koraka.

Nekoč pa je nepričakovano vprašal Sašo: „Kaj dela mama?“

„Plaka“, je odvrnil deček.

Mihael Pavlovič se je razjezil, prepričan, da so dečka naučili lagati. „Plaka!“ Kako pa ne! Če je nesrečna, tedaj bi skušala z njim poravnati se, toda celih pet let ni niti jedenkrat poskusila, da bi se sešla z njim, napisala mu niti ene vrstice. Dovolj zvito ravna. Nji je življenje veselo, zelo veselo. Očividno se iz njega norčuje.

Sina pošiljajo k njemu kakor v šolo na določen dan in uro, v soboto. In zdaj, prvi praznik božiča, ga niso privedli brez dvomno zato, ker je danes petek.

„In tako sem ga pričakoval!“ je užaljeno spregovoril Zarubov.

Napad hlastne jeze je pretresel njegovo dušo, toda nato so nastale cele ure, strašne, dolgočasne, sileče ga, da je videl in čutil vse v žalosti. Zdi se mu, kakor da od te dobe pred petimi leti ni nič minulo. Njegovo življenje se je vleklo v pustem gorju, v dolgi, nemi muki, kakor pri vsakem človeku, katerega vse zveze so pretrgane, in ki je prisiljen ljubiti jedino sebe samega. Da, res, ljubi samega sebe. Vsa moč njegovega trpljenja obstoji v tem, da mu je neizrečeno žal za samega sebe. Tudi Saša, podoban materi, mu je samo

stvo (disciplino), kateremu se posameznec koncem koncev udati mora; kajti le z rednim nastopom, z jedno skupno voljo na zvonaj, proti raznim političnim strankam in vladam, je možno doseči kakih ciljev; v ta namen zahteva politična izobrazba mnogo potrpežljivosti proti kolegom in mnogo skromnosti glede na samega sebe, v celoti pa vročega navdušenja in agilne delavnosti. Le tako bo mogoče, da se narod naš in mi pojedinci v njem otmemo iz neugodnega sedanjega političnega položaja, le tako bi se mogla politična naša mladost razbistri, katera se zopet v sedanjem času v tako obupni luči kaže, ko je ob mirovnih konferencah med Nemci in Čehi naš narod z jednim brzojavom iz Ljubljane na dr. Engla, z jedno jedino resolucijo, dokazal (?). kako razumeva preveliko važnost teh pogodb!

Dr. P. Regelj.

Kutnogorske epistole.

(Po Havličku priredil za misleče Slovence J. F.)
(Dalje.)
XVII.

Po mojem mnenju bi morala biti torej na visokih šolah jedna pedagogično-bogoslovna fakulteta, katero bi moral vsaki absolvirati, kateri bi hotel postati duhovnik ali učitelj. Ta fakulteta naj bi se tako uredila, da bi trajala le kaka tri leta, da bi mladi ljudje, vstopajoči navadno v 18. do 20. letu iz gimnazije, mogli dokončati to fakulteto v 21. do 22. letu. Obsegala bi vse to, kar je od sedanje bogoslovne fakultete potrebno za vsakega izobrazbenca in poleg tega še potrebni izbor iz historičnih in pedagogičnih nauk. Strogo bogoslovne stvari naj bi se učile na nji le kot prosti predmeti za one, kateri bi se hoteli posvečiti tej stroki. Mladi mož, ki je absolvirati to fakulteto, postal bi torej ali takoj učitelj, ali pa bi lahko dalje studoval, da bi mogel postati učiteljem na srednjih ali visokih šolah. Ta pot naj bi bila odprta i učiteljem nižjih šol (n. pr. ljudskih), da bi lahko s privatnim učenjem po prestani skušnji o svoji sposobnosti mogli doseči ona mesta. Tako bi polagoma stopali učitelji višje, in kateri bi hoteli postati duhovniki, naj bi naredili izkušnjo še iz strogo bogoslovnih nauk, katerim bi se mogel priučiti i privatno vsaki absolvent one pedagogično-bogoslovne fakultete. Kdor bi bil torej spoznan za najsposobnejšega in najbolj zasluženega, bil bi posvečen za duhovnika v kaki fari in postal bi tako predstojnikom mlajših svojih kolegov učiteljev. Da bi mogel in moral biti spojen s to ureditvijo, katera je zelo podobna staremu cerkvenemu redu — i stan dijakonski, pridigarški itd., razume se samo po sebi. Na ta način bi se pomagalo obema strankama. Naši učitelji bi bili izobrazbeni ljudje pri najboljših silah, v zrelejših letih pa bi nadzorovali občino in šolo. Učitelji bi spo-

vzrok stalnih njegovih muk. Poljubljajoč ga misli na se, s tem hoče lajšati svojo dušo. „Kam sem dospel!“ je tiho spregovoril Mihael Pavlovič — „ali sem bil preje tak? Ona je uničila vse, niti spomina na njo ni ostalo v meni.“

A Zarubov se je v poslednji dobi navadil govoriti na glas podobne žalostne fraze, ki so se tvorile v njegovi duši zdaj že popolnoma mehnično, med tem ko je mislil popolnoma kaj drugega. In zdaj je pri besedah: „uničila vse“ skrbno premišljeval, pri katerem izmed znancev naj bi prebil sveti večer, da bi se razveselil, opazujoč otročjo radost... in več se ni bal, da vzbudi to v njem hrepenenje, končati si življenje. Tako se je vedno godilo z njim: vsak dan se je ob nastajajočem mraku pečal s svojimi temnimi misli, tesnimi čuti in na to pozabil na nje za nekaj časa. Sicer pa se je to godilo pri popolni odkritosrčnosti z njegove strani. Njegovi duši je bilo treba vsakdanjega nemira. Resnično gorje je že davno zamrlo. Čutil ni več, ampak tako silno je obnavljal svoje prejšnje trpljenje, trudeč se prepričati samega sebe, da ga muči ljubosumnost, za kar nosi krivdo njegova žena, in vdanost do vina. Neizogibno potrebno mu je bilo, utrjevati se v tem, sicer bi ne bil vedel, s katerega stališča se mora opazovati, navajen imeti se za mučenika in žrtev.

Pogledal je na uro in se odločil, da pojde k Ulovlinovim. Pri njih napravijo vsako leto o božiču krasno božično drevesce z množico otrok. (Dalje prih.)

štivali svoje duhovne predstojnike kot stare, zaslužene kolege v gotovi naideji, da se i oni povzdignejo sčasoma do one stopinje.

▼ Duhovniki pa bi bili v prvi vrsti sami zrelejši možje, drugi bi pa kot izveščani pedagogi obračali toliko več pozornosti na ljudsko vzgojo in omiko. V ljudstvu pa bi ne bilo več te razlike med učitelstvom in duhovščino, ljudstvo ne bi povraževalo duhovnikov samo za nekatere srečne ljudi — kateri ob njegovih žuljih krasno brezskrbno žive. Duhovščina in učitelstvo bi delala k jednemu namenu, k pravemu oblaževanju ljudstva, vera bi pridobila po šoli in šola po izobraženju, izkušeni duhovščini.

Mislím, da niso na poti tem reformam tako velikanske zapreke, kakor se zdi na prvi pogled.

Celibat bi seveda moral pasti — kar ne bi bilo veri prav nič na škodo — in tudi nekatere druge reforme bi se morale provesti v cerkvenem redu, brez katerih ne bi bilo mogoče spojenja med učitelstvom in duhovščino. Tudi bi se morala duhovščina radi svojega učiteljskega poklica izdatno razbremeniti, da bi mogli ta opravila opravljati i neduhovniki — diakoni itd. Paziti bi se moralo i na to, da ne postanejo najmenitnejša cerkvena opravila — vsakdanja, navadna. Posebno bi to veljalo, kar se tiče sv. maše, katera naj bi se darovala redkeje — n. pr. ob nedeljah in praznikih in pri drugih posebnih prilikah — in na slovesen način, če hoče biti res slaven spomin na Ustanovitelja naše vere. Ob vsakdanjih dnevih naj bi se mesto maše opravljale kake druge molitve. Gotovo ni nič bolj pohujšljivega za mislečega človeka, kakor če vidi v veliki cerkvi darovati pri dvajsetih oltarjih dvajset sv. maš: tu se zvoni, tu poklekuj, tu vstopi itd., vse kaže očitno, kakor se ne bi molilo k časti Božji, marveč le bolj za oni goldinar.

Razumljiva stvar je tudi, da bi moral pasti dosednji škofovski despotizem in stopiti bi morala na njegovo mesto razumnejša, poštenejša cerkvena oblast.

Na tej podlagi, da bi bila duhovščina starejša učitelstvo in učitelstvo mlajša duhovščina, moralo bi se pa tudi gledati na to, da bi bil vpliv obeh strank v pravičnem, poštenem razmerju. Učitelstvo bi naravno ne smelo stati v tem razmerju k duhovščini kakor n. pr. sedaj kaplan k fajmostru, vsaki posameznik bi moral biti socialno samostojen. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 15. marca.

K položaju.

Predsedstvi obeh zbormic sta dobili poziv ministrskega predsednika, da naj se odredi volitev delegacij. Volitve se izvrše bržčas v obeh zbormicah v petek. Zbornica včeraj ni imela seje, da so dobili odseki, zlasti socialnopolitični odsek, časa za svoje poslovanje. Pač pa je imela sejo gospodarska zbornica, ki je obravnavala rekrutovski zakon. Ta zakon se objavi v nedeljo in se uveljavi do 19. t. m. Glede pravih konferenc se poroča, da se začne v ponedeljek iznova. Čehi so na vprašanje ki je došlo z nemške strani, ali bi se takih konferenc udeležili, izjavili, da so za to pripravljeni tudi sedaj kakor vedno ter da niti ne zahtevajo, naj bodo konference na Dunaji, nego se morejo vršiti pred ali med deželnim zborom v Pragi. Z Dunaja se poroča, da se vlada še ni odločila, kje se naj vrše konference, nego se terrain šele sondira.

Srbija in Bolgarija.

Iz Belegrada pišejo v dunajsko „Information“, da so se pripetile koncem februarja v Sredcu šumne demonstracije. Trume ljudi, z nekaterimi člani macedonskega odbora, so šle pred poslopje turškega komisarijata, kriče: „Proč Turki! Doli Srbi!“ Bolgarski oficijozni listi o tej demonstraciji molče, zato niso tudi drugi evropski listi izvedeli doslej ničesar. Bržčas je hotela vlada vso afero prikriti. Srbski listi pa so sila razburjeni ter napadajo ljuto bolgarsko vlado. Srbski poslanik je dobil naročilo, zahtevati pri bolgarski vladi zadoščenje. Da poda tej zahtevi hujši pritisk, je šel Milan s svojim štabom v Niš ter odredil, da bo vojaštvo pripravljeno. Doslej pa niso dali Bolgari še nobenega znamenja, da se boje srbskega rožljanja s sabljo, zato pa

govoré v Belegradu že o tem, da je možno, da se izcimi vojna, češ, da so Srbi siti večnega izživljanja in žaljenja Bolgarov. Milanova nemirna kri si želi ohlajenja. Tako „Information“.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so že v Bloemfonteinu, glavnem mestu republike Oranje. Radi tega pa položaj Burov nikakor še ni obupen in je še vedno možno, da se srečno začeta vojna zanje ne zvrši s popolnim političnim in vojaškim porazom. Širokoustni, kramarsko kričavi angleški listi pišejo sedaj sila napuhnjeno in mogočno, čemur se ne čudi nihče, kdor ve, kako so pisarili prav tisti listi celo takrat, ko so bili angleški generali tepeni in preganjani dan na dan. Uspeh Angležev je velik, toda nikakor ne poseben. Tekom enega meseca je dospela Robertsova armada tako daleč kakor je od Dunaja do Mürzzuschlaga. Da pride ta armada v Pretorijo, glavno mesto Transvaala, pa bode treba marširati Angležem še tako daleč kakor je od Mürzzuschlaga do — Pulja. To je pač še ogromna daljava! Do Bloemfonteina je imel Roberts opravka samo z majhnimi, okoli 5000 mož br.ječimi oddelki generala Deweta in — pri Driefonteinu — generala Delaraya. Ti oddelki pa so imeli nalogo Angleže samo ustavljati in zadrževati, ne pa premagati, ker je to vspricho pičlega števila sploh nemožno. Za kaj takega tuji terrain ni bil primeren, ker je podoben stepi z malimi grički. Vse drugačno pa je bojno torišče od Bloemfonteina do Winburga oziroma do Pretorije. Buri imajo tudi dobre pozicije in pred imenovanima mestoma celo sila močne utrdbe. General Joubert bode koncentriral svoje čete z vso artilerijo pod svojo komando ter ob pravem trenutku začel odločilno bitko. Angleži bodo od marša utrjeni in razen tega bodo rabili več oddelkov za straže in spremstvo terraina, tako da se bo njih število precej zmanjšalo. Temu nasproti pa je glavna armada Burov spočita, ker imajo opravka le manjši oddelki. Prav možno je torej, da dosežejo Buri v odločilni bitki še uspeh, morda celo veliko zmago. Če pa bode številna premoč taka, da se bodo morali Buri umakniti izpred Winburga in Pretorije, potem preostaje Burom še vedno državljanska vojna, ki more trajati več let ter zadati Angležem še silnih udarcev. Sicer pa se je guerilla-vojna prav za prav že začela na progi med Kimberleyem in Kapstadtom. Velik del angleških čet ima že opravka z vstaši, hkratu pa stoje oddelki Burov ob reki Oranje ter zabranjajo Angležem prehod pri Norwalsponte, Bethulieju in Alival Northu. Da so vstaši in ti burski oddelki jako nevarni, dokazuje že dejstvo, da je poslal Roberts iz Natala celo 5. divizijo na reko Oranje, ter da je sam šef generalnega štaba, lord Kitchener pri angleških četah ob Oranju, da prepreči nevarnost. Ako Angleži ne osvobodijo prehodov, bodo začeli Robertsovi vojaki kmalu stradati! Lačen vojak pa ni nikoli junak. Da so se torej Angleži polastili Bloemfonteina, še nikakor ni jamstvo za končno zmago. — Položaj pred Mafekingom je — kakor poroča „Daily Mail“ — jako kritičen. Buri so prišli do 50 yardov pred mestom. Burski topovi so porušili vse utrdbe in zidane okope. Živil jako primanjkuje, konjskega mesa domačini iz verskih vzrokov nočejo, moke je le še malo, zelenjave pa dosti.

Mirovna predigra.

„Frankfurter Zeitung“ poroča, da je dobil Salisbury poziv, naj imenuje danskega prestolonaslednika razsodnikom pri mirovnih pogajanjih. Istemu listu se poroča iz Berolina: Vse vlasti vstrajajo v tem trenutku, ker se je vlada Burov direktno obrnila v London, na svojem dosedanjem stališču ter se ne bodo vmešavale. „Wien. Allgemeine Zeitung“ pa poroča, da je nemška vlada vsako posredovanje vlnudno, a odločno odklonila. V Berlinu vedo, da je Anglija absolutno odločena, odkloniti vsako intervencijo. Tudi ponudbo Zjedinenih držav, da bi posredovale, je Anglija z največjo vlnudnostjo, a odločno zavrnila. Salisbury pa je na vprašanje Krügerja in Stejna odgovoril brutalno, da miru Anglija ne sprejme, ne da bi se Transvaal in Oranje odpovedala svoji neodvisnosti. Vsi angleški, zlasti pa liberalni listi so s tem osornim odgovorom prav zadovoljni ter zahtevajo, da se morata burski republiki brezpogojno podvreči ter da moreta kot samostojni državi igititi. Anglija hoče torej

Bure docela ukloniti. V dunajskih diplomatskih krogih se zategadelj sodi, da se vojna ne neha prej, dokler se Angleži ne polaste še Pretorije.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 12. marca. Kranjskega vojaškega veteranskega kora občni zbor vršil se je v nedeljo, 11. t. m. ob 9. uri dopoldne v telovadnici II. mestne ljudske šole na Cojzovi cesti. Veteranci vdeležili so se mnogobrojno zborovanja, katero je poveljnik g. Jurij Mihalič otvoril z navdušenim patriotskim govorom ter cesarju zaklical trikratni „živio“ in „slava“. O delovanju kora v pretečenem letu poroča poveljnik Mihalič in sklicujoč se na razdeljeno tiskano poročilo, omenja opazke in napake, katere so se godile glede zahtevanja bolniških podpor, razloži dotična določila kornih pravil in priporoča veterancem, da se drže natančno teh določil. Poročilo se vzame na znanje. Kornij književodja gosp. Jakob Smole poroča o računskem zaključku za leto 1899. Dohodkov imel je kor 2812 kron 32 vin, izdatkov pa 2518 kron 56 vin. Na bolniških podporah, pogrebnih stroških, na podporah vdovam in sirotam izdalo se je bilo 709 kron 62 vin. Konec leta 1899. imel je kor v mestni in kranjski hranilnici naloženega premoženja 11.267 kron 86 vin., koncem leta 1898. pa 9847 kron, torej se je premoženje leta 1899. pomnožilo za 1420 K 86 vin., sigurno lep uspeh. Častnih členov šteje kor 29, podporne 3 in rednih udov 222. Po podrobni razložitvi računskega zaključka omenja poročevalec majhno število podpornih členov, izreče upanje, da bode v prihodnje h koru več podpornih členov pristopilo, ker šteje kor veliko število naklonjenih dobrotnikov in prijateljev, ker je tudi vsikdar postopal lojalno, patriotsko in človekoljubno, in ker vsak s prostovoljno plačanim prispevkom zadobi pravico posvetovalnega glasu, vdeležiti se kornega zborovanja, in v slučaju smrti ima kor dolžnost, dotičnemu podpornemu členu korporativno izkazati zadnjo čast. Nadaljuje razloži poročevalec korist združenja veteransko deželne in c. kr. veteransko državne zveze, omeni konkretni slučaj milosrdne podpore osiromašenega in oslepelega kranjskega veterana po c. kr. veteranski državni zvezi. Računski zaključek je bil odobren in upravni komisiji, osobito pa kornemu književodju g. Jakobu Smoletu in kornemu blagajniku gosp. Franu Škofu se izreče za trudapolno vestno delovanje zahvala. Pri zadnji točki vsporednega reda, volitev funkcionarjev na triletno dobo, bili so izvoljeni: za poveljnika g. Jurij Mihalič, za poveljnika namestnika g. Fran Škof, za adjutante Fran Zavašnik in Karol Kristan, za književodjo Jakob Smole, za blagajnika Fran Škof, za odbornike Fran Anzlin, Stefan Bergant, Jakob Čik, Ignacij Habicht, Matija Horvat, Fran Hartman, Ivan Kordiš, Peter Hrašovic, Mihael Mihelič, Fran Oblak, Ivan Pliberšek, Ivan Rozman, Fran Vrhovec, Anton Vončina, Ivan Vimer, Alojzij Zorman in Matija Žigur, za pregledovalce računov Lorenc Blaznik in Valentin Fretze. Končno se sprejme soglasno po navdušenem „živio“-klicu stavljeni predlog, da se poveljniku gosp. Juriju Mihaliču za njegovo požrtvovalno delovanje v prid koru izreče priznanje in zahvala kora in se zaključi po poveljniku zborovanje s trikratnim „živio“ in „slava“-klicem na Njega Veličanstvo vzvišenega kornega pokrovitelja cesarja Frana Josipa I.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. marca.

— „Slovenec“ nam očita, da se hočemo polastiti društva ljubljanskih hišnikov. To je čisto krivično očitjanje, ker smo od pričetka, da si smo društvo pozdravljali z vsemi simpatijami, imeli trdno prepričanje, da mora to društvo skrbno se ogibati vsakega vmešavanja v politiko, ter stati nad vsemi tremi strankami našega mesta. Tako naj ostane tudi v bodoče. No, sedaj pa pride naša pregreha! Govorec v pomožni akciji, ki se bode morala pričeti v korist osebam, ki so prejele potresna državna posojila, izrekli smo mnenje, da se naj ta akcija koncentrue v omenjenem društvu. Če komu to ni všeč, nam tudi prav. Naj se pa imenuje kako drugo sre-

dišče, in naj bi to še tako klerikalno, je hočemo tudi sprejeti. Le proti temu smo, da bi se ne mislilo, da bo z tiskovinami že vse opravljeno. Če se ne motimo, je „Slovenec“ nekaj teh tiskovin že ponatisnil; „Slovenski List“ jih tudi obljublja, a po deželi jih že nekaj kroži, ki pa so za svojo nalogo popolno nesposobne. Proti temu kaosu smo se izrekli, a če smo se pri tem spomnili omenjenega društva, zakrivila je to narava tega društva sama, ker je v Ljubljani jedino društvo, ki je v zvezi z vsemi strankami. Ker pa bi „Slovenec“ radi tega rad denar za se koval, mu tega veselja nočemo privoščiti, ter slovesno obljublamo, da bomo v društvu ljubljanskih hišnikov v bodoče prinašali samo tiste vesti, ki nam bodo oficialno, to je iz društva samega dohajale!

— **Občinske oziroma deželnozborske volitve v Trstu.** Kakor znano, je tržaški mestni magistrat pred nekaj dnevi kar a limine odklonil vse reklamacije, ki so bile spisane v slovenskem jeziku, češ, da slovenščina ni jezik tržaške občine. Proti temu je bila seveda vložena pritožba, a magistrat te pritožbe ni predložil na višje mesto, nego hitro rešil vse poprej odbite reklamacije meritorno in sicer veliko pravičnejše, kakor se je pričakovalo.

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v petek, se vprizori prvič izvirna drama v treh dejanjih „Jakob Ruda“, spisal Ivan Cankar. Naslovno vlogo igra gost gosp. Ign. Borštnik, vlogo Broža pa gosp. režiser Inemann.

— **Operni pevec gosp. Pestkovski,** kateri ni imel niti benefice niti častnega večera, priredi dne 21. t. m. v „Narodnem domu“ koncert. Program tega koncerta se razglasi tekom prihodnjih dni. Sodelovala bodeta tudi gđc. Noëmi in gosp. Desari.

— **„Narodna čitalnica“ v Ljubljani** je ravnokar izdala svoje izvestje, iz kate rega posnemamo, da je imela koncem lanskega leta 306 članov in sicer tri častne, 290 ljubljanskih in 13 zunanjih. Čitalnica je naročena na 58 časopisov.

— **Promocija.** Gospod Fran Göstl iz Ljubljane znan tudi kot pisatelj, bo jutri, dne 16. t. m. na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem medicine. Čestitamo!

— **Jour-fixe „slovenskega umetniškega društva“**, ki se je vršil včeraj v „Narodnem domu“ na čast onim opernim in dramskim močem, ki zapuste začasno Ljubljano, je bil izvrstno obiskan. Velika sobana v pritličju je bila zopet premajhna za tako mnogobrojno število členov in gostov. To pa dokazuje, kako priljubljeni so tudi med členi umetniškega društva poslavljajoči se umetniki in umetnice. Za trudo-ljubivo in marljivo sodelovanje pri zabavnih večerih se jim je zahvalil najprej g. predsednik cesarski svetnik Iv. Franke, potem g. režiser Josip Noll in društveni tajnik g. E. Gangl. Večer, ki je bil jako animiran, pa so zopet oživljali členi naše opere, gđc. Noëmi, g. režiser Noll, g. Lebeda, g. Pestkowski, g. Desari, dalje bivši člen slovenske opere gospa Gerbičeva ter igralka gospa Danilova. Izvajale pa so se te tele točke: gđc. Noëmi, ta ljubljenska našega občinstva, je zapela „Moravske pesmi“ od Pivode, naš neumorni bariton g. Noll je zapel mojstrsko „Sreča“ Mir. Vilharja in v italijanskem jeziku arijo Hoela iz Meyerberove opere „Dinora“, gospa Danilova, naša izvrstna igralka, je deklamovala monolog iz „Precioza“, gospa Gerbičeva je s svojim nespremenjeno mladostnim glasom zapela pesmi Fr. Gerbiča „Oh, hitro hodi!“ in „Ti!“, g. Lebeda je zapel istinito izvrstno pesem Vymetala „V snu sem te videl“ in pesem Oertlinga „Lovorov venec“, g. Pestkowski, naš nedosežni basist, je zapel mogočno arijo iz opere „Onjegin“ Čajkovskega in Rubinsteinovo pesem „Asra“ ter naš velesimpatični tenorist gospod Desari Meyberovo pesem „Hrepenenje“ ter Vymetalov „Soumrak“. Spremljevanje na klavirju so oskrbeli gđc. Ema Nolljeva, ki je prvič, a jako srečno nastopila v javnosti, g. ravnatelj Gerbič in gosp. Cinner. Zabava je bila jako prisrčna ter se je završila z željo, da se v bodoči sezoni snidejo zopet vsi členi opere in drame na jour-fixih umetniškega društva.

— **Slovensko planinsko društvo** je imelo sinoči v „Narodnem domu“ svoj letni občni zbor, katerega se je udeležilo jako mnogo članov. Zborovanje je otvoril društveni načelnik gospod profesor Orožen z govorom, v katerem je na kratko

pojasnil sedemletno, jako uspešno delovanje planinskega društva. Število podružnic se je zlasti v zadnjem času znatno pomnožilo. Letos se otvora planinske kočje na Krmu, na Artvižah v Istri, na Javorniku pri Idriji in kočja češke podružnice na Grintovcu. Končno je predsednik izrekel zahvalo deželnemu zboru in mestni občini ljubljanski za podporo, ki sta jo društvu naklonila. Tajnik g. Hauptmann je obširno poročal o društvenem delovanju v minolem letu, blagajnik g. Lindtner pa o denarnem stanju. Društvo je imelo 5621 K dohodkov in 5508 K izdatkov. Društveno premoženje znaša 14576 K. V odbor je bil namesto g. Lindtnerja izvoljen g. Ogorelec. Zborovanju je sledilo zanimivo predavanje profesorja Orožna o narodnih običajih.

— **„Ljubljansko učiteljsko društvo“** bode imelo svoje redno mesečno zborovanje v soboto, 17. marca točno ob pol 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ po sledečem vsporedju: 1. Nagovor. 2. Predsedstvena naznanila. 3. Nasveti. 4. Baku in pridobivanje petroleja — predava g. Ljud. Stiasny. 5. B. Ipavic: „Leži polje ravno“, mešan oktet. 6. B. Ipavic: „Vse mine“, mešan oktet. 7. B. Smetana: Marinkina arija iz „Prodane neveste“, poje gđc. F. Bilina. 8. Vrabl: „Beračica“, dvospev pojeta gđcne. F. Bilina in M. Moos. 9. Rubinstein: „Asra“, alt solo, poje gđc. E. Grebenz. 10. A. Nedved: „Kranjska dežela“, poje gđc. M. Moss. 11. Loeve: „Pevec“, poje g. R. Vrabl. 12. F. S. Vilhar: „Ukaz“, poje g. R. Vrabl. 13. A. Nedved: „Lahko noč“, moški kvintet z bariton solo gospod Vrabl. Gostje dobro došli!

— **Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“** je imel včeraj zvečer nadaljevanje občnega zbora. Prisotnih je bilo okoli 30 članov. Na dnevnem redu je bila volitev odbora in slučajnosti. V odbor so bili izvoljeni: Gosp. dr. Ivan Jenko per acclamationem predsednikom, gg. Fran Barle, Ivo Devčič, Ivan Gogala, Fran Gombač, Alojzij Majstrovic, Avgust Mühlbauer, Ivan Sbrisaj in Fran Žužek za odbornike. Med slučajnostmi se je živo razgovarjalo o prireditvi izletov in klubovih zabav, ter se je odboru naročilo, naj skrbi, da se kolikor mogoče povzdigne življenje v klubu. Zanimanje je bilo v tem oziru na občnem zboru veliko in pričakovati je toraj v tekočem letu lepih izletov in prijetnih zabav. Občni zbor je nadalje sklenil, da se v teku 3 tednov napravi zabavni društveni večer za člane in goste. Reditelj tega zabavnega večera so bili izvoljeni gg. Ciuha, Gričar, Levstek in Vesel.

— **K „Lex Heinze v Novem mestu“.** Prejeli smo naslednji dopis: Z ozirom na dopis v Vašem cenjenem listu pod naslovom: „Lex Heinze v Novem mestu“, v katerem si dovoljuje dopisnik meni očitati, da prodajam Vavpotičeve razglednice, na kojih so angeljeve prsa po meni, „genialnem umetniku“ z rudečim oblatom pokrite, bodi resnici na ljubo povedano, da je rudeči oblat (ki se ga lahko z vsakim nožkom odstrani) izključno samopri tistih dveh razglednicah na prsih priplepljen, katere so vizložbenem oknu razstavljene in niso za prodajo določene, in to, ker mi je bilo zabranjeno jih z golimi prsi imeti razstavljene. Prišla je pa, v moji nenavzočnosti, jedna sama gospodična, katere zaupnik je najbrž Vaš dopisnik „Lex Heinze“, v mojo prodajalno in zahtevala izrečno z oblatom pokrito razglednico iz izložbenega okna, in na pojasnilo prodajalke, da ista ni za prodajo namenjena, je ponovila gospodična, da hoče imeti samo razglednico iz okna in nobene druge, in na to je njeni želji ustregla, in s to razglednico je gospodična najbrž k svojemu zaupniku hitela, jo kazala, event. v last izročila s plemenitim namenom, da bi g. dopisnik mene po listih z „genialnim iznajditeljem“ in njegovim dopisom smešil in napadal. Prodala se je jedna sama z oblatom pokrita razglednica, ki ni bila za prodajo namenjena in to proti mojemu nakazu, in oblat je na tistej tako priplepljen, da se ga z vsakim nožkom lahko vsak čas odstrani. — Rudolfovo, 14. marca 1900.

— Vsem spoštovanjem Alfonz Oblak.

— **Filaferove manipulacije.** Iz Slo. goric se nam piše: Notar Karol Filafero v Ptuj je napravil svoje dni za Jakoba Bračka in dva druga posestnika tri pogodbe. Menjali so z nekaterimi kosi posestev. V

pisarno notarjevo v Ptuj prišli so le možje, žene ni bilo nobene navzoče. Žena Jakoba Bračka iz Arjavca bila je takrat že v no rišnici v Gradcu. To je Braček sam gosp. notarju Filaferu odkrito povedal. Gosp. notar je napravil pogodbe, ko so možje te domu dobili, se niso mogli načuditi, kje in kdaj so žene podpisale pogodbe, ker so bili njih podpisi legalizirani, tudi one, katera je bila že takrat pod kuratelo in zaprta v Feldhofu pri Gradcu! Ko se je vršila inventura po Mariji Braček, je neki sodnijski uradnik te pogodbe pri Bračku našel, jih pobral in v Ptuj odnesel. Ali se je radi tega postopanja c. kr. notarja kaj ukrenilo, se ne ve. Stvar je pač taka, da bi se morala kazenska sodnija z njo pečati, pa tudi disciplinarni sod! Nekdo pa bi moral v justičnem ministrstvu vprašati, ali je ta slučaj znan, in kako je notar popravil krivico, katero je napravil. Mogoče je, da še stvar ni znana, da se hoče potlačiti in zatajiti! V obče se govori, da so ljudje zaradi tega radi v pisarno notarja Filafero zahajali, ker jim je rad vse želje izpolnil, ker je bil tako postrežljiv, da je celo podpise norcev in nenavzočih oseb z mirno vestjo kot pristne, kot zaprisežen notar potrdil! Ali pa se bode to vse tudi uradno dognalo in se bode-li postrežljivemu notarju odmerilo zaslužen plačilo? — Dvomimo!

— **Demonstracije na graški univerzi.** Piše se nam iz Gradca: Predvčeršnjim in včeraj so nemški nacionalci proti profesorju drju Frischaufu vprizorili velike demonstracije. Sramotili so prof. Frischaufa na vse načine in obakrat s silo dosegli, da se predavanje ni moglo vršiti. Brez dvoma so te dijaške škode naročili tisti, ki že davno prof. Frischaufa preganjajo, ker je tudi Slovenec pravichen. Značilno je, da tudi nobeden poklicanih faktorjev ni ganil prsta, da prepreči ta pobalinska dejanja nemških nacionalnih razsajčev.

— **Umrl je v Rajhenburgu 14. t. m.** ob 10. uri zjutraj župan g. Gustav Unschuld v 42. letu svoje dobe. Bil je tudi ravnatelj posoilnici in načelnik radovoljnemu gasilnemu društvu. Rodom Čeh stal je vedno na naši strani. Blag in hvaležen mu spomin!

— **Zaupljiv kmetič.** Dne 12. t. m. je posestnik Jožef Hrovat z Rebra pri Žužemberku gnal dva para volov na semenj. Pot je bila dolga, in ker se je Jožef Hrovat rad ustavljal pri gostilnah, se je polagoma tako vpijanil, da je pri Trebnjem obležal v nekem jarku. Voli so se mej tem na bližnjem polju po svoje zabavali. Ker je Hrovat uvidel, da ne more naprej, naprosil je po potu idočega tujca, naj njegove vole žene na semenj. Tujec je tej prošnji rad ustregel in odgnal vole. Popoldne se je Hrovat toliko streznil, da je mogel naprej, a iskal je seveda zama tujca in vole. Morda mu jih najdejo orožniki, kar pa tudi ni gotovo.

— **Požar.** Dne 11. t. m. je nastal pri g. Ivanu Deklevi v občini Šmihel pri Postojni ogenj, ki je vpepelil več gospodarskih poslopij, orodja in mnogo sena. Zgorelo je tudi sedem goved in dva prašiča. Škoda znaša 6000 kron.

— **Taščo do smrti pretepla.** V Mariboru je stala te dni pred porotniki 29letna Elizabeta Zimič iz Roperca, ker je 3. dec. minolega leta svojo 68letno taščo Alojzijo Zimič pobila s krepelcem tako, da je dva dni nato umrla. Starka je imela ubito lo banjo ter je vsled tega nastopilo otrpnenje rogov. V preiskavi je Elizabeta Zimič trdila, da je starka padla po stopnjicah ter se tako pobila. Toda Alojzija Zimič je v nezvesti dvakrat dejala, da jo je sinaha potolkla s krepelcem. Končno se je morilka udala ter priznala svoj zločin. Dotičnega dne se je s taščo sprla, ker jo je tašča dolžila, da jo je okradla. Zato je napadla taščo, ko je šla po stopnjicah navzgor v podstrežje ter jo udarila s krepelcem trikrat po glavi. Starka se je zgrudila, a sinaha se za njo ni zmenila ter jo je moral pobrati šele njen sin, soprog ubijalke. V preiskavi je hotela zločinka krivdo zvaliti celo na moža ter ga je sumnila, da je ubil lastno mater. Porotniki so obsodili Elizabeto Zimič na dve letno ječo s postom vsak mesec.

— **Koncert bosenskih tamburašev.** V soboto večer bode v restavrantu hotela „Lloyda“ koncert bosenskih tamburašev, ki so na potu k svetovni razstavi v Pariz. Družba, ki nastopa v lepih narodnih kostumih, šteje 12 moških in ženskih članov ter jo vodi g. Stjepan Jecić. Koncertovala je z dobrim uspehom že v

raznih večjih mestih in se ustavi v Ljubljani samo za dva dni, to je soboto in nedeljo.

— **Popadljiv pes.** Danes zjutraj je na Mestnem trgu pes trgovca J. C. Praunseisa popadel rokovičarskega vajenca Antona Selmeistra za desno nogo in ga vgriznil.

— **Konj splašil se je včeraj popoldne** na Valvazorjevem trgu posestniku Petru Kermarju s Kozarjev in je zdirjal z vozom vred v Gospodske ulice, kjer pa ga je ujel hlapec Ferdinand Žargi. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **„Šiška gori, Šiška gori“** so vpile danes dopoldne ženske na Mestnem trgu, ko se je bilo vnelo krilo branjevki Mariji Zevnikovi, čepeči na lončku z žerjavico. Ženske so ji strgale krilo in ogenj pogasile.

— **Girkejev salon avtomatov** je danes pogorel v Latermanovem drevoredu.

— **Zgubljene stvari.** Marija Potočnik, zasebnica na Mestnem trgu št. 8, je zgubila včeraj v mestu 110 kron, t. j. pet desetakov in jeden petak. Denar je imela v jedni krišasi ruti zavezan. — Franc Kuster, hlapec tvrdke Jeglič & Leskovic je zgubil na Marije Terezije cesti z voza vrečo z 20 klg. riža. Vrečo z rižom je pobrala neka mlekarica in jo odpeljala proti Šiški.

* **13 let star samomorilec.** Predvčeršnjim se je vrgel na Dunaju s tretjega nadstropja 13 let star učenec ljudske šole, ker se je bal pokazati očetu slabo spričevalo. Oče, zidar, je dečka vselej hudo pretepel, kadar je prinesel domov slabo spričevalo. Zadnjega spričevala pa si deček niti ni upal pokazati. Skrival se je ves dan in ponoči ni šel domov. Zato ga je policija zaprla. Ko je prišel drugo jutro domov, ga je oče pretepel, vendar pa mu deček spričevala ni pokazal. V šoli je zahteval učitelj od očeta podpisano spričevalo ter dečku zagrozil, da bo očetu pisal. Deček je vsled tega skočil skozi okno ter se smrtno nevarno pobil. Dunajski listi ostro obsojajo dečkovega očeta, pa tudi učitelja. Z grožnjami, ovajanjem pri stariših in pretepanjem se ne doseže pri otrokih ničesar. Pač pa se vsled tega množe — otroški samomori.

* **Velik škandal.** V Berlinu so zaprli bankirja Sternberga, dasi je ponujal milijon, ako sme ostati do obravnave prost. Milijonar pride spočetkom aprila pred porotnike. Preiskava je dognala strašne stvari, ki se tičejo mnogih najboljših družin. Več oseb je obdolženih, da so poskrili — ali pomorili? — celo vrsto nedoraslih deklic, katere je Sternberg zlorabil

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 15. marca. Začetkom današnje seje poslanske zbornice so ministri odgovarjali na razne interpelacije, toda poslanci se za odgovore niso dosti menili. Veliko več pozornosti so posvečevali novim srebrnikom po 5 K, o katerih pa se ne čuje ugodna sodba. Predlog, naj se socialnopolitiški odsek proglasi permanentnim, je bil odklonjen. Komaj 20 poslancev je glasovalo zanj. Sylvester in Erb sta zahtevala, naj se železniški odsek skliče na sejo. Wolf: Ne dajte, da se voli delegacija in seja bo kmalu sklicana. Potem se je začela razprava o živinski kugi z ozirom na Ogrsko. Seja traja še.

London 15. marca. Maršal Roberts je sporočil, da je 13. t. m. zasedel Bloemfontein. Angleška zastava vihra s poslopja predsednika. Roberts so dve milji pred mestom sprejeli nekateri člani oranjske vlade in župan Bloemfonteinski ter mu vročili ključje državnih poslopij. Buri so se umaknili. Bloemfonteinsko prebivalstvo je Roberts in njegovo armado prijazno sprejelo.

London 15. marca. General French je zagrozil mestnim oblastnikom v Bloemfonteinu z bombardmentom, na kar je bila takoj razobešena bela zastava.

London 15. marca. Angleži so zasedli Osthof, kjer so našli mnogo orožja in municije.

Novi York 15. marca. Vlada Združenih držav je dobila od Krügerja brzojavko, v kateri pravi, da Angleži nikdar ne pridejo v Pretorijo, in da se bodo Buri vojskovali do zadnjega moža.

Darila.

Uredništvo našega lista so poslali:
Za družbo sv. Ofrila in Metoda: Vesela družba „per kus“ v Trebnjem o priliki slovesa od gospoda „kilometra“ 4 K. — Živeli darovalci!
Za Prešernov spomenik: G. Fr. Majdič v Dol. Logatcu nabral 11 K pri plesu, kojega je aranžiral vrhniški „dohtar“ na pustno nedeljo v Logatcu. — Živeli vsi darovalci!

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji
Loki se dobiva (321-10)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 75. Dr. pr. 1013.

V petek, dne 16. marca 1900.

Kot gost nastopi g. Ign. Borštnik iz Zagreba.
Prvikrat na slovenskem odru izvirna igra:

Jakob Ruda.

Drama v treh dejanjih. Spisal Ivan Cankar.
Režiser g. Rudolf Inemann.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7/8. uri. — Konec po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi v nedeljo, dne 18. marca 1900.
Zvečer ob 7/8. uri prvikrat v sezoni opera:
„Norma“.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 806-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Marčij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
14.	9. zvečer	736-4	1-4	sl. szahod	pol. oblač.	00 mm.
15.	7. zjutraj	737-4	—	2-1	sl. svzhod	jasno
„	2. popol.	735-3	6-7	sr. szahod	del. oblač.	00 mm.

Srednja včerašnja temperatura 2-8°, nor-
male: 3-3°.

Dunajska borza

dne 15. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K	15 h
Skupni državni dolg v srebru	99	10
Avstrijska zlata renta	98	35
Avstrijska krona renta 4%	99	45
Ogrska zlata renta 4%	97	20
Ogrska krona renta 4%	93	65
Avstro-ogrsko bančne delnice	127	—
Kreditne delnice	234	80
London vista	242	90
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	47
20 mark	23	64
20 frankov	19	28
Italijanski bankovci	90	05
C. kr. cekini	11	38

Karl Moser, c. kr. cestni mojster
v Št. Vidu nad Vipavo, naznanja v svojem
in otrok Ivana, Karla in Olge imenu
vsem sorodnikom, prijateljem in znancom
žalostno vest, da je njegova ljubljena so-
proga, oziroma mati, gospa

Marija Moser roj. Steiner
učiteljica

danes, dne 15. marca, po dolgi, mučni
bolezni, previdena s sv. zakramenti za
umirajoče, v svojem 42. letu mirno v
Gospodu zaspala.

Pogreb bo v petek, dne 16. marca,
popoldne ob 4. uri iz deželne bolnice na
pokopališče k sv. Krištofu. (528)
Sv. maše zadušnice brale se bodo v
župni cerkvi v Št. Vidu nad Vipavo.

Ljubljana, dne 15. marca 1900.

Zahvala.

Na mnogobrojnih dokazih sočutja
med boleznijo in po smrti našega nepo-
sablnega soproga, očeta in tasta gospoda

Ivana Wucherer-ja

posestnika v Lescah

na številni udeležbi pri njegovem po-
grebu, posebno od strani tukajšnje šol-
ske mladosti, na ganljivo petih nagrob-
nicah, kakor tudi na mnogih darovanih
krasnih vencih izrekamo tem potom
svojo najiskrenejšo zahvalo.

(526)

Žalujemo ostali.

Angleške doge

5 mesecev stare, pristne rase, krasni eksem-
plari, sive, se prodajo pri (509-2)

Ognjevitu Kozjeku

gostilna „pri Kankertu“, v Šiški št. 20.

Komí

soliden, spreten prodajalec, več v trgovini
mešanega blaga in v železnini, išče se za
večjo trgovino na deželi.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „soliden“
na upravnštvo „Slov. Naroda“. (525-1)

Ključar za struženje železa

(Eisendreher) (490-3)

se išče.

Več se izve v uradni pisarni c. kr.
tabačne glavne tovarne v Ljubljani.

Sprejme se v tukajšnjo prodajalnico z
galanterijskim in norimberškim blagom

vajenec

ki ima veselje do kupčije in je zmožen
slovenskega in nemškega jezika ter zadostne
šolske izobrazbenosti. (507-2)

Kje? pove upravnštvo „Slov. Naroda“.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž.
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopolodne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curia, Genevo, Pariz; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine
vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto
in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 4 m. zjutraj,
ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.
Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejovic,
Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopo-
ludne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejovic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curia,
Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Linca. — Proga iz Novoga mesta in Ko-
čevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob
2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer.
— Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob
6. uri 50 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano drž.
kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11.
uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Kovačnica

se odda takoj (514-2)

na Rimski cesti št. 16.

Službo (515-2)

korespondenta ali praktikanta

išče takoj dovršen Mahrovec, večš slo-
venske in nemške korespondence, hrvat-
skega in deloma italijanskega jezika. — Po-
nudbe poste restante korespondent la.

Za špecerijsko trgovino na Štajer-
skem se išče

pomočnik

ne izpod 25 let star, večš obeh deželnih
jezikov, z dobrimi priporočili. Vstopiti bi
mogel že o Veliki noči.

Ponudbe na upravnštvo „Slov. Nar.“
pod „A. J. P.“. (511-2)

Anton Schuster

v Ljubljani, Špitalske ulice

založnik

uslužbencev c. kr. priv. južne železnice

priporoča

po čudovito nizkih cenah

največjo izber

najnovejšega

blaga za damske obleke

prokrasnega črnega, gladkega in desiniranega

blaga za obleke

angleškega, francoskega in domačega

modnega blaga za gospode

ceneje kakor so sleparsko napravljeni

ostanki,

blaga za pohištvo, zagrinjal,

posteljnih oprav (garnitur),

preprog,

barvastih Mousseline-zagrinjal

à Secession

meter po 30 kr.

Zaloga lynolejskih preprog.

Originalne tovarniške cene itd.

Spoštovanjem

(501-2)

„pri Tončku“.

Vzorci se pošiljajo na zahtevo poštne
prosto.

Naznanilo.

Podpisani javlja, da se bodo

dne 9. aprila 1900 dopoldne ob 9. uri

in v poznejših dneh v občinski pisarni v Borovnici potom prostovoljne javne dražbe
razprodajala Lorenc Verbičevim dedičem lastna zemljišča in sicer: njive, travniki in
pašniki in razven tega več tisoč komadov stoječega gojzdnega drevja
t. j. hoj in smrek.

Natančnejša pojasnila in tudi vpogled v dražbene pogoje daje c. kr. okrajno
sodišče na Vrhniki, Josip Verbič v Bistri, Franc Verbič v Borovnici in

Dr. Josip Furlan

odvetnik v Ljubljani.

(506-3)

Naznanilo.

Podpisani usoja si naznanjati, da je dne 1. sušca 1900

otvoril svojo

notarsko pisarno

v Mokronogu

in sicer v hiši gospoda Petra Strela, kjer se nahaja
c. kr. okrajna sodnija.

V Mokronogu, dne 5. sušca 1900.

Makso Kosér

c. kr. notar.

(512-2)

Adresno knjigo Avstro-Ogerske

za 1899—1900, obsežajočo v 2 močnih zvezkih nad milijon adres tovar-
narjev, obrtnikov, trgovcev itd. — izvirna cena 15 gld. — razpošilja
proti povzetju za samo 4 gld. (517-2)

knjigarna Ivan Peterlin, v Trstu, Corso 29.